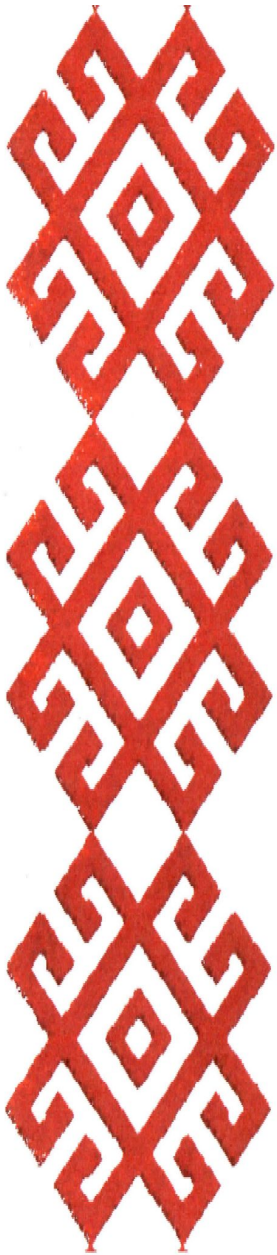
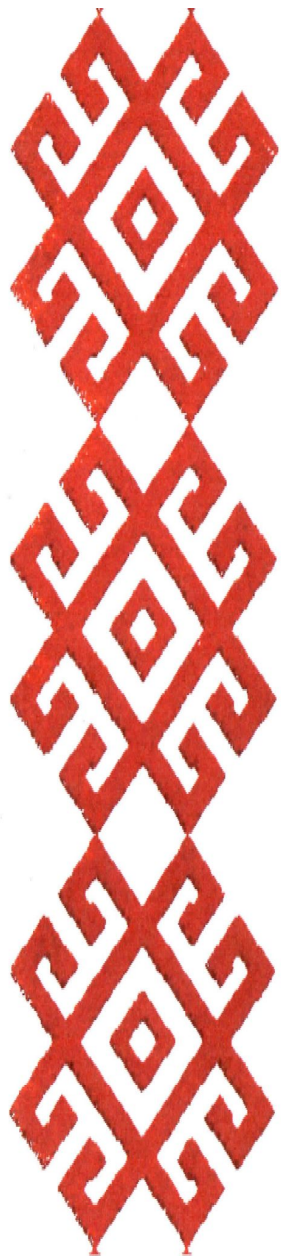

*«Жера»
газет лакташ
тынгалмылан
95 и.*

Красноволжский модельный
сельский библиотекеы
2021 и.

Историйыштына эртыш курымын
коклышы ивла – тиды кого кредалмашвла,
кычалмашвла да экспериментвла.
Революций паштек у шулыш доно народ
вес ылымашыш ванжен. Сандалыкышты
цила варе пачылтыныт творческий
кружоквла, ушнымашвла. Кырык мары
велнамат у шулыш эртен кете. 90 и
перви, 24 январьын 1926 ин, лактын
«Кыралшы» лыман кырык мары газетын
пытариш номержы.

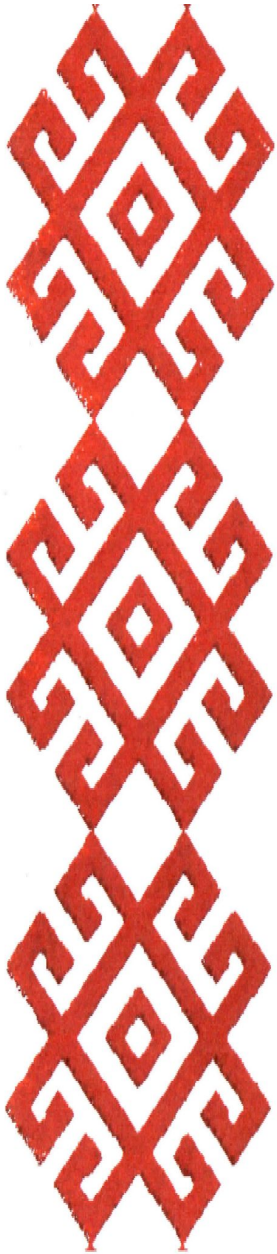
А пытариок...

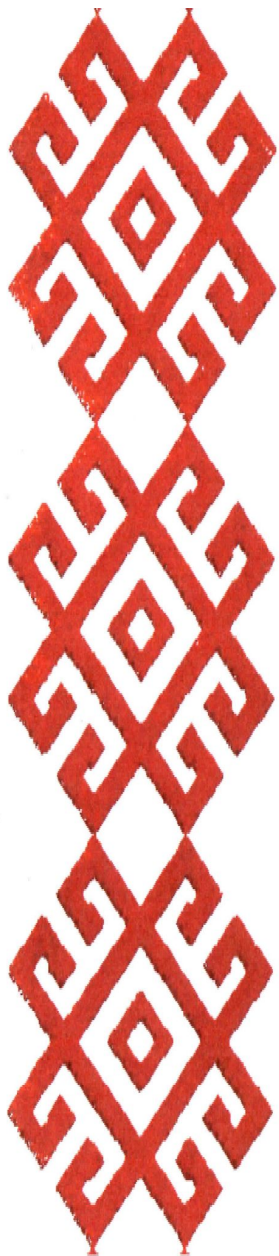
«... Якшар армийын южный фронт гыц Казань халаш толынам. Губвоенкоматышты назначенийым вычен шынзымем. Стол вылынш газет дон журналвлам анжымем годым ужын колтышым кырык марла сиремы газетым. Орым, омын агыл вал?! Газетым лыдын лактым да, цила делаэмым шуэн, газетыштыш адрес доно редакцийыш кыргыжым», - тенге ашындарен Никон Васильевич сирен, а мартын 1919 и гыц ти кырык мары газетын редакторжы лин. Тынам газет маналтын «Незерын шамакшы» да Казань халашты печатывыялтын. Ти лым доно 17 январь гыц 11 сентябрь 1919 и якте коклы ик номер газет лактын.

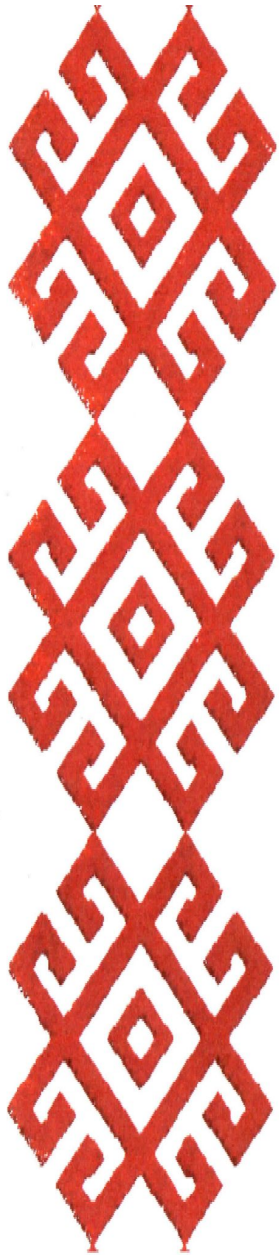
**Никон
Васильевич
Игнатъев**
(1.04.1895-6.03.1941)
– **КЫРЫК**
мары
газетын
редакторжы.

Н. В. Игнатьев Салымсолаэш
шачын тенгеок кырык мары
литературын основоположникшы
ылеш. Газетеш статьявлам,
ылымаш гыц налмы темывлаэш
фельетонвлам сирен. Пытари
«Кыралшы» , вара «Ленин корны»
газетышты пашален.

«Тор» («Правда») лыман лимыкы
газет Козьмодемьянск халашты
печатывыялташ тынгалын да
15январь 1922 и якте лактын. Вара
1926 и якте, пумага уке ылмы
велдык, газет печатывыялтде.

ВКП(б) Мары обком 1926 ин кырык мары газетым мынгеш лыкташ реша. Ынде газет «Кыралшы» («Пахарь») маналташ тынгалын да 1930 ин июнь гыц « орган Марийского обкома , Козьмодемьянского канткома ВКП(б) и Маробика» лин. «Кыралшы» газет районный парторганизацийын пытариш печатывыйымы газетшы ылын, седын дон пытариш номер лакмы кечы 24 январь 1926 и кырык мары газетын шачмы кечешыжы шотлалтеш.

2) 20 т. гэдц 30 т. йакты тэлэ гэдц 3 к. рэдц.

данат Совет Республикынна палшаш кэрлэм мондаш ак кэд. Цалл Республикынэ цаткэдэм май гынэ, циллэнна блдэмаш пурэмаш.

Тубэркульоз халык-йэл цэр бэлэш.

Цин кантон штыш В.К.П.(б) конфэрэнцин пашажы.

Майын 28 вэчы гыц 30 кэчк Вактэ кантон штыш ком. партын 21-шк конфэрэнцижы (поганкэмашыжы) лян бльы. Эртгш 20-шк конфэрэнцишты тбл пшайжы бльы: партыи организациям цаткэдэмдшмаш, эчэ пшайжы—хресьны халыкым анцыкыла видан йамдблман.

Партыи Комитеттэ ти кэрлэш в го пшым бштэн. Тымдым вэр-влэ шу-кэмдэмдш: кантон штыш организаци-цый марк монсбрышкыла кушкын (цал и лошты партыиш 58 эдем бйртэйи—марк 41, руш 17), эчэ сола В. К. П. (б) йачыкы-влэ пшайштым шымдаракын вэллшйт.

Когон потребкооперацим цаккэдэмдш палышман лян. Цал иштэй член-валжы, охсажы кон пачаш кушкыит.

Тылоц пасна эчэ тэгэны когорак пшай бльыт: молт гэдц утла совет-влэм цаткэдэмдшн хэлэн. Ти пшай кблэйт Вактэон кэрлэ жепшш шон көрдтэ.

Икувш кэлэсшын кбв: конфэрэнци ковалык пшай да совет пшай вэки бштлшлэнэн анцыктэн пуен. Тд жеп. тон партыи Комитеттэ партыи пшайжым мондбдэок кантон штыш совет пшай индбмаш лшкыбран, хресьны ковалык цаткэдэмдш палышле ак көрд.

Икувш кэлэсшын кбв: конфэрэнци ковалык пшай да совет пшай вэки бштлшлэнэн анцыктэн пуен. Тд жеп. тон партыи Комитеттэ партыи пшайжым мондбдэок кантон штыш совет пшай индбмаш лшкыбран, хресьны ковалык цаткэдэмдш палышле ак көрд.

шай, кыштыжы вольнык урдбмаш, кид-мастар пшай молт.

Шукы статьяи пшай улэ блнэжы, кыштагэн кбцэ палышмла—ти гишын пшайжы халыкышнат, зом-орган-влэйи, кооперативы-влэйи раскбдшн палышмашты, пбт палшаш сэримашты укэ.

Конфэрэнци Комитеттэ ти пшам йблэрэк палэн палэн пуш, вара цилэ кэрлэ вэрштыт сола ко-валык пшайшлэм цаткэдэмдш пшайш-кэн кэрлэ пшайжым бштэн шокташ шудбш.

Полытпросвет пшай гыпан шай-бштэвй. Конфэрэнци комитеттэн шудбш: полытпросвет пшам сола-влэйи цаткэдш коркш дои виктэ-ршн көлэн, маньы.

Тылоц пасна эчэ тэгэны когорак пшай бльыт: молт гэдц утла совет-влэм цаткэдэмдшн хэлэн. Ти пшай кблэйт Вактэон кэрлэ жепшш шон көрдтэ.

Икувш кэлэсшын кбв: конфэрэнци ковалык пшай да совет пшай вэки бштлшлэнэн анцыктэн пуен. Тд жеп. тон партыи Комитеттэ партыи пшайжым мондбдэок кантон штыш совет пшай индбмаш лшкыбран, хресьны ковалык цаткэдэмдш палышле ак көрд.

Власов.

страховойи пшай вшталгын. Воль-нык страховайиш Госстрах 1936-27 лэн у планым бштэн. Страховодон погым окса цилэжы 61 мблэн т. лшншлшкы. Имөншты ббртэн ббдэ 2 т. 52 к. вазэш бльы, төнэ 4 т. 21 к. вазэш.

И. С. КЛУЧНИКОВ
Москвашты, Крым гыц толмбл-жы, марк композитор, И. С. Клуч-ныков колэн. Тэдш марк ибры-влэм (кбрык маркышмат) иш вэжон шукы йук тон ибрыш сэмбш сэрэн.

КОК АРНЫА ЛОШТЫ.

АНГЛИШТЫ.

Эртгш ном брышты ма Англиш-тыш циял пшайжы халыкын пшам бйрахэн шумбжы гишлн да ма гишан прахэн, маншн сирэннэ бльы. Кблэйт бндэ тидш вшталгын. Англиштыш профсоюз-влэм вуйлалты-шы влэ пшайжы халыкым алтало-икт—правительствы дои икбшын дивытэт. „Пшай прахы маншым вбтэ-рэмэн“ маншкыт.

Кбрык пшай бштлшлэ-влэ пшым кон штытэлэйт—тшхлэок ак лэкоп.

Эртгш ном брышты кэлэсөннэ бльы: ма гишын кбрык пшайжы-влэ пшайштым прахэн-икт.

С. С. С. Р. пшайжы-влэ Англиштыш кбрык пшайжы-влэжы 2,600 тшжэм тшкэм постартым оксам колтэ-икт. Кбрык көргэ пшай прахымаш Англиштыш циял йбвдэрымашым (промышлен) ббдбрта.

Кбрык көргэ пшайжы-влэ тэгэ-маншты: пшай прахымашым йшкэ тэргымнэ сэмбш бштлшлэиштыт апа царэ Вэсвэки лшш-влэ кбрык пшайжы-влэ вштарэш совет.

ПОЛЬШЫШТЫ.

Польшыштыш Пилсудский гэнэрэл правительствыи вштарэш ша-галын Тидшн войскажы Варшавыи халам нэйиш. Правительствыи шк-лыш. Пилсудский диктатэир лшш гэргэ Пилсудский вэки лшш-влэ (тшгэдш буржуазн) тидшн презид-ээтэш бштлшлэишты, кого буржуй-влэ вштарэш бльыт Ти гишанок Львов халантыи кбрэдэлмаш тэrvанэн: тб-шты 25 майшн лач вйрблэок кб-рэдэлмаш шагалын—тшнэм 50 эдем нйрэ шушбргышш лш.

Маронкоштыш вэрсэ.

Маронко сшддлблшкышты риф ха-лыкы француэ-влэ вштарэш кбрэд-лэш. Шукэрдож агыл нивын вуйлал-тыш эдемаштыт, Аб-дэль-Карим, фран-цуэ-влэ гыц тбрыш бштлшн (цэриш) йадшн Француэ правительствыи риф сшддлблшкым, Маронком, йшкэир пб-эбртэнжэйт, вйрсыи цэриш лштэ, когорак вэлэ анцыкыла риф-влэ пшайштыш шудэн. Тшшкэиш риф-влэ дэканш тшгэлшшты.

Аб-дэль—Карим француэ кидбш вэрэштыш.

Тубэркульоз бльым вэр цэр блэш.

Цилан тубэркульоз ваштарэш шагалда!

СОЛАШТЫ ЫЛЫМАШ.

КОЖВАЖВУЙ МАРЫ-ВЛАН ЫЛЫМАШТЫ.

Мамнаа Кожважвуй мары-влa сыйлаштым өчө пачтын ак аңчалат — пичкэмшток ылдт, сотыш видышы-влa пашток көш ак пацап.

Малын ак көш? — Пашазы халыкын тымдымашым пален нотөлөт.

Со йымд дон мухманлан ынынап, пичкэмштыкыла веле ачат. Төвө ылде 6-и шон — школа охир шынча. „Ирээди-влан тымнэтэк кодйт — школын аажышаш“ ак манеп. Погойымашкы мийтат пондан пуаш та цэркы аңалтеш моло веле шанен шынча. Ирээдирик-влаштыг ынамат ак пацап — шон-влa пашток көйт.

„Газетым сиритышаш“ манатат, „окса уве“ манят, ывараш-влаштыг — кудытын ыны сиритышаш“ манатат, „дидаш вөрөмэ уве“ манят.

Цэркышкы кашташ оксажат, вөрөмэжт улт!

Мары тан-влa! Төгөн шудданы көрөл мары газетым кыце вара ада сириткы?! Ынде аккал-влам мондаш жеп шон ылдөжө. Йымын райым ыпараш ылде мондаш көлөш, — мүлөрдү өйлөкөк райым ыштеш тындылаш көлөш.

Краснов Л. Й.

ТУУНЫН ЫШТА.

(Кого йыгы р-н)

Кого йыгы район сола совет вул-

ИК ЭДЭМАНЛАН ВЕД ТОН СЫКЫР, ШУКАНЛАН — ПАЙ.

8-шы майын Шактоважкышты погойымашым ыштөвө. Погойымаш палам тэгө, көлөсөм: эдем чет тон найылман манын пуэвө.

Погойымашты мөн марылан ышмашык да сыйлашкышты веле аңылтам. Ик мары — „привайышаш“ манеп, шым эдеманык — эдем чет тон мүлөрдүм пйтэрнок пуэвөт кыныкталдынат ав „привайы“ манят.

Ик эдеманыкыла ылде кыце вара ылдымла: имыкжыт, ышкалаз т көлөш сый? Ик эдеманыкы чыдыра-влан ылдтат, вид дүлгөмштыкым төмөш пуэвөм. Шактоваж мары-влa нөөрлан ынамагав пурьмат ыш ыштөш: „нөөрлөн нөөрөк, пайанлан пайашок лжж“ маныла ыштөвө.

„Шукан“

Совет пашам йактара.

Кожла сириткы кольцевой пошты агентшты Макайев Кривоги шалга Сирман намалшыжыт тиды ыштөк ылөш.

Ышке вейкы ылды пашажым тиды вик ак ыштө: сирманвлам корныкөшылла дон колта, газет-влам йамда, эдем сирманшын пачеп; төлөц пасна канцеларим йүрдү вэр сйц уштышаш вартыкы брдыжкык ылдөвө. Маркы молы көрөл годым тидым сотыгөчын повар доват кыдалот мо. Цилан статья вейкы сириткы ыштөш ыштөш.

ДОПРИЗЫВНЫК-ВЛА ТЫМЭНЫТ.

Кызыт 1904 йн шачшы-влa „допризывник“ манмы-влa тымэныт. Цик кантоншты тымэныш тыралыкыт 21 көчын май тылэын. Нини көк пунктшты тымэныт: Йоласлышты да Цик халашты; шукынжок халашты ылдт.

Ташты „допризывник-влa“ шукы тымэныт: шым чөсөн ылдым провөркы лизш, ылдөкш чөсөн вөчөрний провөркы лизш. Йрок нини строй-эвой заньытым тымэныт, вара ду чөсөн „политчасым“ колыштыт. Эчө гимнастика лизш, вадеш физкультура Горбунцовын садышты лизш, йарым вөрөмэн библиотекышты журнал-влам, газет-влам ылдыт, ти допризывной подготовка манмашты допризывникы влa шукым тымэныт, саквой увөр-вламат колйт.

Тидым тымэн пйтэрэтат, допризывник-влa тонышты газет-влам сириткыш, лйдикы пөргышкы кашташ сөрөт Допризывникы-влa тэгө шукым угыц пален көрдөт. Төгө тарчасытын назначым-ылдт тымэныш тыралдыт. Тарчасытын тымэныш толмашлыкы-влa толда, ида луд! Шукы пурым, йажом колды, суеун толда!

Митяри.

У ТЫМДЫШЫ-ВЛА ЛАШТЫНЫТ.

Кырык-мары техникым ыштөт төвө 24 эдем кырым пйтэрөн. Кырык маркы 10, алык-маркы 10, пэл маркы 2, руп 2. Нини цилан тымдым пурым мары пошты ыштөшылдык.

У КОРНЫШ ЛАКТЫТ.

17 майын кым сола мары-влa — көк Цотвай сола да Кутыуан сола, погойымашым ыштөвө. Нини докы хала гыц агроном толды. Пйтэрнок удым гишын поповы Агроном тэгө көлөсөм: ик йаш удаш вйрашкым формалин дон вөрөн шындым ылдөш мйшкаш көлөш, мань, вара ире ылдөш шуалтеш көлөш, мань. Шу-ылтөдөжө пйрцб докталалт көрдөш, мань. Шуалтэмкы пйрцым кош-тымла.

Төгөн пйрцым удымкы, ыныш йажо лизш, шим вулян ак ли, мань.

Погойынш мары-влa тэгө ыштөш аячаш сөрөвө.

Тылөц вара агроном нйрөш шудым удым гишын поповш. Мары-влa — кызыток нйрөш шудым удаш ак ли, анэ-влa кышты шон, мань, земльустройство лимык веле тидым ыштеш лизш, мань. Кыдыжы йшке усадыбеш удаш сөрөвө.

Погойымаш пйтым аяцөц тымдыш, Черноски азы-влa аңчым вэр гишын (васли гишын) шайышты.

Мары-влa циланок — тидым лакташ көлөжөк, мань, палымалижым кыла шагалтым гыц угыкым пуаш ак ли, мань.

Д.

КОМСОМОЛ ПАША.

ЙАЖО ПАША.

Йурий калтоний Пайскёрёй район Циган солашты 1924 ин комсомол ушэм началтён. Ти ушэмшты пётариок 16 комсомольды нэр ёльзэб; шувёжы вара ти ушэм гыц тыманьш кэн колтөвэй, йардым йрвэвэй-влэжым ти ушэм гыц поктыл лэктөвэй; кызыт ёнде 6 комсомолэц веле кодын. Тыманьш кэшы комсомольэц-влэжы каныкул ёнде тэ-кышты толбатат, ти ушэмлян пш

шувёй пурым ёштөн кодат. Покты-манш ёнде анцыкыла пашам тым-дэн кодат. Когэчы ёрынан ти комсо-мол ушэм шувёй пашам ёштөнш.

Мизрак сола районий Цуай сола-эш конференция ёштөнш; ти конфе-ренцияшты кым Циган сола йрвэвэй: Николайёв, Дьянисов, эче тымдышты Иванова кым докладым ёштөвэй. Марыжыл, йрвэвэжы пшш колыште-вэй, анцыкыжымат колаш тудэвэй.

Циган.

ХРЭСАНЬ ПАША

Ваман йиш сэскям ныцэ анчыгла.

Ушман-влэм төгөнъ вэрэмън шын-дэш келеш. Ала ушманым (кормо-вая свекла) 22 май (Микольны) кытлашты шындымла. Утла ушты рокаш шындыш ак йары, рок йрвэ-мешкы виччалаш келеш 2—4 градус ушты гыц ушман азым ак луд.

Вольёкыла пуршым ош морком кытэ 18—15 май кытлашты шындыш к леш. Азымжы тидын уштым 5 градусе йазтэ тыраа. Ти йиш морко-лан йажон п селёйен шоаш 5—6 тёл-вэй келеш. Кушканыжаат кэлгы ша-галым ёрвэшты веле йажон кушкэн. Мокы йиш кыц чыдырак лэктөш.

Ширушманым (броква) ирвё шын-даш келеш, шонным ушты гыц ак луд.

Педгэжыкыкум каонтавичышты (Шурминьестир вёршты) ти ушма-ным пётари шөгөн ёдыт, вара азым-жым рокаш лэктөш. Тыншты сола марыжыл гыц ушманлан йараным ак ёштөн йёшыл рокым кытэ колаш

тышым) нэлэйт. Сэтынашты 1800—8000 пуд йактэ нэлэйт. (Азальа пёрса дон шылбым 25 ийуны кытлаш салат).

Ти ушман-влэм удымй андак йа-жон анчаш келеш. Удымйок сирё-пёя йур лэш кыны, рок вёлвэжы влэн кээ, вара пшгылэмеш, кошкэн шынцөш; тымам ушман азым лэ-ктын ак кёрд—йамеш. Тёдындон кого йур паштөк анэ тореш кёртныи кыраллы дон ёдыбран кээш келеш. Анэ йичкыкыла ёдыбраш ак йары, — вуншур-влэм вэр гыц тэрвэтымла.

Когон сам лэжыкы вёршты ушман шындым годым вуншур сага кытэ кокытам шыллы ёйрылым шуаш келеш. Шыллы сам лоцтат кушкын кёрдеш. Семлём годым шыллы анчон ушман азым вэрём төрөк пэлэш лэш.

Уштырак игэчы годым ушман азым ольён шёлты. Тымам сам дон шыллы анцыл кушкын шагалыт. Шыллы лол шид лимыкы, самым самлаш келеш. Ушман шёлтөн лэ-жыкы, шыллы азымжымат самлаш лэш.

Ушман азым кытэ кым—кыл ёдыт

ПАР НЫРЭЙМ ИРВЭ ШАГАЛАШ КЭЛЭШ.

Паскёрёк районшты, Циган-со-ла комсомол йрвэвэй-влэ когэчы ёрынан погыныманым ёштөвэй. Йе комсомол йрвэвэй пар нырэйм ирвэ шагалымй гишан келесёш. Пачэш кыралымна дон киндылй ак шач, манэш. Петрогэчы йактэ кимёжы дон анэвэ пилэ кошкэн нётты, ёллы-шыллы ак код, шагалаш ак ли. Шыл-жымат пач удымй дон азым йажон вэжым нэлэш ак кёрдт, төл гач кылма, шонным азым шоан веле ко-деш, манэш.

Парлан ангам ирвё шагалаш келеш, икышлян шагалым годымок, шага-лым сэмёны ширён пшнташ келеш; тымам анэ ёллышын кээ, ак-кошкы. Тынэ ёштөн ат шокты гыны, икыш удымжыкы, йёлырак намөкым лыктын шагалэн-шарён пшнташ келеш. Эче намөкымат анэ ёллы ёрашты шын-цыкытеш ак кэл, лэжыкы сэмёны төрөк шывэн шуэн шагалэн пшнташ келеш. Намөкым ёллышыллы, дымёжыкы ро-кышкыкы пёрёжыкы, кошкэн анжыкы кэ; тиды азымлан вим(силам) пуа, манэш.

Комсомол йрвэвэй-влэн погыны-маншкы лу эдем нэрвэ Циган сола мары-влэйт колышташ мөнөйт ёлыы. Комсомол йрвэвэй шафа дошкыт вёл-нат йрвэвэй; ма донна парым ирвё шагалаш ак ли, каныт, вольёкыла кашташ вёр укс; эче пашкуды дош-ты ак кыш тэн ёлэн ава мёшты, манёш; мнэляды пайёлым пётари-мёны ижы тымэ ёштөн лэш", манёш.

Тэгэнь погыныманым шёрерёкын ёштөн келеш, вара нёр пёшымат пэлэш тёлалым", манёш.

Ньомо.

Клэвэрём удыда.

Ии сатына удым клэвэр (мүшуды) дон 640 пуд ёрнам нэлэш лэш.

Имны нэлэш палэш лэш.

(Кожвал. р-и).

Ма хресань ёлыва гёныёт, имны нэлэш шагалымат, игэчыжым пёлен ана кёрд—имныжыкы тэ шөгёй, тэ йрвэвэй ёлэш. Имны нэлэм годым алтандыш пёрёжыкы ёлжы ли-ма-убын, мары-влэ тэву ёлцэ шават; памалаи ии и шомыкы, коважы Рив-ишкы мөнн келесёжы; тыншты пума-гам сирёя пуат, колыжы Ривы-шты кодеш. Кидыштыш пумагажы Раммыкы, андарак Ривыш келесёш келеш. Йори кышкыкы гыц штра-пым кытэ 50 к нэлэмла.

Тымимны выжалым годым сага-жок карточкыжы лэш, алталэн ак кёрд. Н. Г. А.

Хресань-влалан-шёргы паша.

Мары тэн-влэ! Ма шурёрдшөн шёргы нэш торлымёшым вичөнэ. Кёлыт манна халашёна шёргы паша вкитарёшты парты толөн („эсооустроительная партия „макмы“). Ти парты пилэ калтонштына хре-саньлян пумкы шёргы-влэм пёчкө-дан, төрлэн пуа.

Тыгачы гыц анцыкыла ёнде паша нёны ёрп ак шалгы, ёшкэ вёрцёй веле шалга.

Ти пашам ёштөн тёлалэш вөр-машты оксам йамдылэш келеш, цу-цат шывшаш ак кэл. Пётаришанё-шыллы оксам 30% пумёла, вара шёргы-влэ вёшэм тёлалым ашдык 2 арвэ пэрви нэс 30%, тёлалы, кодыш 40%, ём про етым ёштөн ша-галымжыкы.

Тэн-влэ! Цылан ижыкы-кытым тэрвэтылдэ, уждэ, цылан йиш-йиш йёлырак тудаш цыкыда—солэш нэл-шыллык шёргёдым тор вёшэн нэлэ. Оксаде ти шёргы вёшэм пашам ёштөнш ак ли. Сөдындон йёлырак нёт оксадам погантыда, ти пашам шывтөк пёлырөн шуа.

Саврэнски.

Дылым (сэпым) таш.

ЛЫДЫШ-ВЛА.

Тымэньаш кэ.

Тыгэм, Ыдыш сэрэт кынь,
 Ызын пурым ужнет кынь,
 Кэок тымэнь,
 Тымэньок!

Ышет тымэнь лывыра,
 Кидэт—Ыдыт тангыла.

Кэок Ыды,
 Тымэньок!

Кеҕш ак ли корыда,
 Ыдыш акли сotyдо.

Soty уке
 Тымэньтэ.

Тымэньтымаш—пайкэмйш,
 Сотыгэчы—тымэньмаш.

Ыдыт—кэчат
 Со тымэнь.

„Пышок ак кэл тымэньаш,
 Изи ауыым пидыртат“

Манйт тэгэ
 Кидыжы.

„Икты—кочтым палет кынь,
 Ыдым сирен мейчет кынь,

Шагам веле
 Цат кычы“...

Ти понымым колдыттын
 Пурй кэчым вычат кынь—

Ыашток йамат,
 Лачокок.

Тыгэм-влэ, тымэньды,
 Автык кыаш палыда!

Ыал гыч водаш
 Намысок.

К. Михайлов.

МАШОН.

4-шы ийульын сальор-влан погынымаш.

Ийульын 4-шы кэчат „Кыралшы“ газетин сирйиш-влан пйтыриш погынымаш ливет. Ти погынымашым „Кыралшы“ Редакциясы Кант-ком томаш 12 пашеш пога.

Программийэ тэхэнь:

1. „Правда“ газетин сальор-влан погынымаш мам Ыштон да мймын керал пашывланьа магань адыт.
2. „Кыралшы“ газ Редакция пашылы да андык кыаш корыжы.
3. „Кыралшы“ корреспондент-влан Ышты пашылык паша-влан (кына мам сирйишля мола).

Марай мары гишан.

Ийран мары Ыдымаш кышан Петрова сирен йды (№ 7 Кыргыз). Тидын сирйишжы лачокеш толеш.

Мынь Ынды кэлэсем: мам ма кызыт Ышты.

Шыжым, сальсоветын айырым годым, мичышкэ йаран марывлэ лошкы каштынам. Иа кына мичнок шунь кышты-гышты панды-дон потыемши пажышля шырэдэблмок андыкыла видымды чучеш. Кызыт сальсовет-вланты, волостной исолюкомыты, уездышты, гуверьяштыт мары-влэ улэ. Изын-олын тарылаш тыналтыт. Пазыртымаш, шындык цакты-

УВЭР-ВЛА.

ЙЫЛЭОК ЫШ ЛАК.

Газетин № 10-жы йылэок лывтын Ыш керд. Тиды Редакцияты паша видышы-влэ паш йарыдылэйтат тэгэ дин. Андыкыжы Ышкэ ирйиш дон лывтын тымалаш. Ти тидын кок номырок лывтын.

Редакция.

ЙАРДЫМАШ ПОП.

Ийран кантоншты, Пайкырык районшты Ышкэ Водынский йдырмаш мйнастыршты йой поп йахонтов улэ Цыган солаш, эче молаш солашкат мич-мич тиды Совет власть вйрсэн комсомол ваштареш равед каштыш. Цыган солаштын комсомол ушэмйш йрвэзы-влэ [поп вйрсэм дон атышты-авышты] вырсатат сирйиштын пйрашат. Ти поп йалтым йдым-влэ дон мйаат: малын комсомолын йрвэзы владям, „колтөдэ“ манын вйрсэн каштыш. Иа рэды ругым погымыжы годым комсомол йрвэзы докы пйрэвэт, авыжымат, комсомольдыжымат вйрсэн кодон; ара авыжы эргыжым вйрсаш тыналдыт-эргыжы комсомол гыч лывтын кеш. Эче тэгэок [вэс комсомол йрвэзын вйрсэн, хад дон лудынтен кодон гыныт ти йрвэзы попын шафам колдышты, пашам вэле пэт аштын тынышын.

Когэчы андыц „отрашвой арны“, маным годым козыш-влэ чыдыт. Ти поп цыраштыт тэгэ попан: „ку кызыт козыдыт гынь, кыны-влэм ара йрхэре дош сирен колтэм, ара йрхэре „прохлыатайа“ манын. Тэгэ маным колдыштыт, кыды кыны-влэжы тынамок козыш кыргыжыт.

Тыман сола мары-влэ йадыт.

1. Тыгата лывы машыны Зомур-равляны пуа, ай уке?
2. Малын Ыды—пала—савды, крсыя, мануфактурй мола шергешты?

Редакция кызыс.

1. Тыгата лывы машыны Зомур-равлянышты уке, Госсельскладшты вэле улэ Шергяныжым (40 т. гыч кыжы) авыжымат пуат, шуддыжым (6 т. гыч 40 т. йакты) оксала вэле вйжадат.
2. Савдыл, крсыя—канден шокты-делдыт шергештын (первыш-жы шты), мануфактурй молаш ак ситат шергештын.

РЕДАКЦИЛАН.

Эргыш номырышты (№ 9) Иванок Хыдыр мичышым газетым сирйиштын ужын. Тиды паш йаже паша. Ыдыш-сирен кердыжыкыла, кызы оксам мон кердыжыкыла цалытын сирйишын, сиран лываш калеш.

Мынь газет пйтыри лывтын тыналдыжы гылазок кыл вэре сирйишым: Пыгаль - Парлыгышын, Кугилан солашкы, Исуван сирын, иа паш кылашан мич.

Хыдыр танэм пачыш кызы кыды.

Самынов (Ваштар).

ОБ'ЯВЛЕНИЕ.

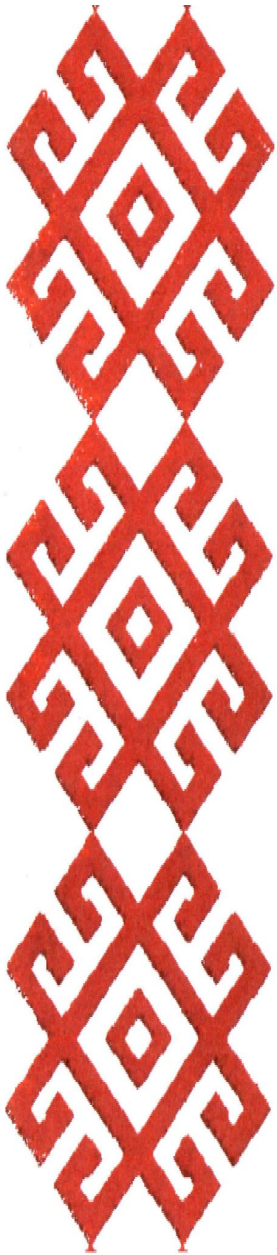
Квитанция в приселе сельхозна-лого округа 39.0.27 Финансово-будут выдаваться на бланках квитан-

Шукуы поэт да
писательын
сирымывлашты газетеш
пецатлалтын

Никандр
Филлипович
Ильяков
(10.11.1913-5.5.1967
)
Кылыкал солаэш
шачын. Рассказ
дон
стихотворенийвла
м сирен,
«Кыралшы»
газетышты
пецатлалтын.

Никандр Филиппович Ильяков
халаштыш педтехникумым пытарен.
Солашты ты вереман коллективизаций
кеен - у ылымаш строялтын, колхозвла
пачылтыныт, молодежь ты вереман у
техники-трактор доно пашалаш
тыменьын. Любознательный
комсомолец «Кыралшы» газетын
сельский корреспондентшы лиэш, сола
ылымаш гишан статьявлам сира .
Самой ти вереман мары
литературыжат цаткыдемеш, у вим
налеш.

Константин
Иванович
Беляев

(1910-1964)

Йынгы Кушыргы
солаэш шачын.

Пытариш очерк дон
стихотворений влажы
1927 ин «Кыралшы»
газетеш
пецатлалтыныт.

Пет Першут
(Першуткин
Петр
Григорьевич)

(1909-1943)

Пайгусово солаэш
шачын, «Кыралшы»
газетышты
пецатлалтын.
«Кыткы суан» поэма-
ямак доно
лымлешталтын.

В. Сузы
(Владимир
Павлович
Семенов)

(1913-1973)

Сарапай солаэш
шачын, писатель,
журналист, «Ленин
корны» газет доно
кылым кычен.

Геннадий Иванович Матюковский

(14.02.1926-22.01.1994)
Кыльыкал солаэш
шачын, поэт,
журналист, «Ленин
корны» газет доно
кылым кычен. 18 марла
книга, 4 рушла книган
авторжы.

Виталий Альбертович Петухов

(9.02.1954-12.01.2016)

Кого Сорманангыр
солаэш шачын.

Пытариш

стихотворенийжы

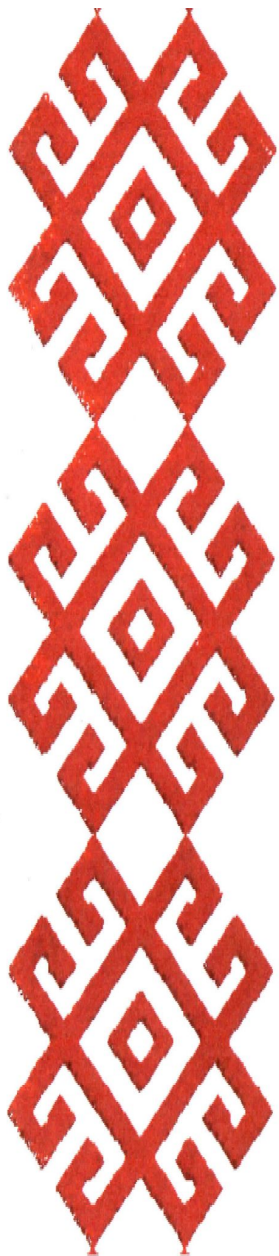
«Ленин корны» газетеш

1968 ин пецатлалтын.

Василий Патраш

(Петухов Василий

Михайлович) тьотяжы.

Ти верема лошты редактор пашам
газетышты шукын ыштеныт. Редактор
пашам Степан Фирсов, Кирилл
Великанов, Никодим Цветков, Илья
Вассанов, Евгений Королёв, Николай
Родионов, Иван Сильдушкин,
Вениамин Иванов, Сергей Смирнов,
Василий Демченков, Алексей
Васканов, Петр Склемин да молат
ыштеныт.

Великанов Кирилл Алексеевич

(1902- 1942)

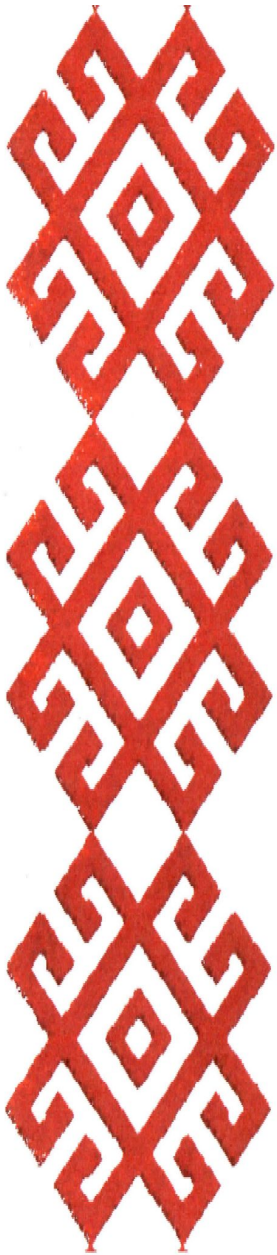
Великанов К. А. Йылыал солаэш
шачын. Москвашты Всесоюзный
институт журналистиким пытарен
да шачмы варышкыжы толын.

Козьмодемьянск халашты
1927-1930 ивлан пытариш марла
«Кыралшы»лыман газетышты
редактор пашам ыштен, а варажы
1933-35 ивлан «Ленин корны»
газетын редакторжы лин.

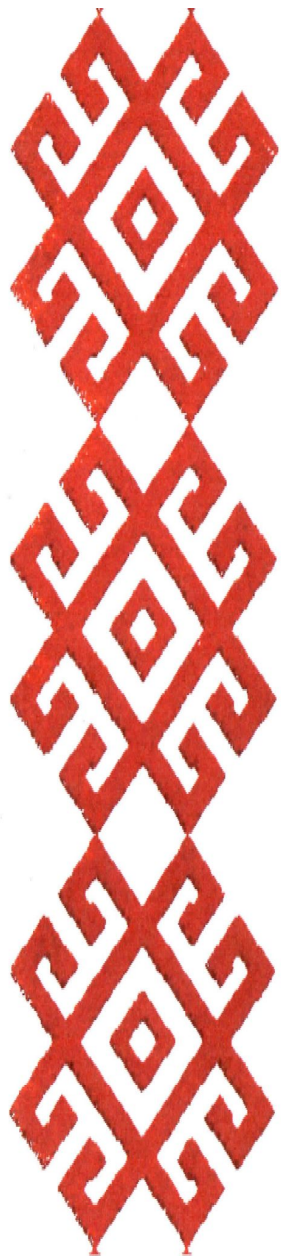

Иван Горный
(Тарьянов
Иван
Иванович)

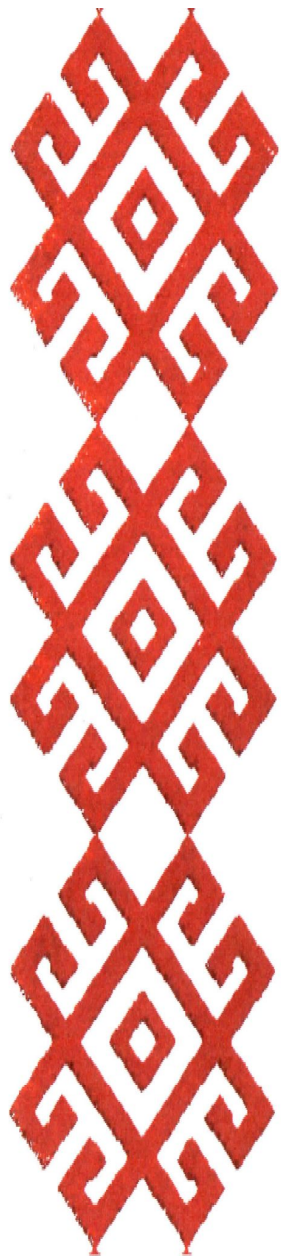
(23.02.1933-
1958 и гыц газетышты
пашала, а 1970-89
ивлан – кырык мары
газетын редакторжы.
Кырык мары району
Алыктыр солаэш
шачын.

Теве мам 70-шы ивлан, кынам газетышты редактор И.И. Тарьянов ылын, сирымы: «Газет маняр и лактеш, самырык литераторвлалан талантыштым шке семыньжы пачаш палша. Ти пуры традиций кызытат улы. Редакцияшты литературный объединений ровотая. И гыц иш «Мой край» конкурс эртаралтеш. Журналистын пашашты со ум кычалмаш, яжон сирен мыштымаш келеш. Газетын цила номержы коллективын стараний доно лактеш. Тиды пиш кого паша.»

«Кыралшы» газет
«Жера» якте кужы
корным эртен.

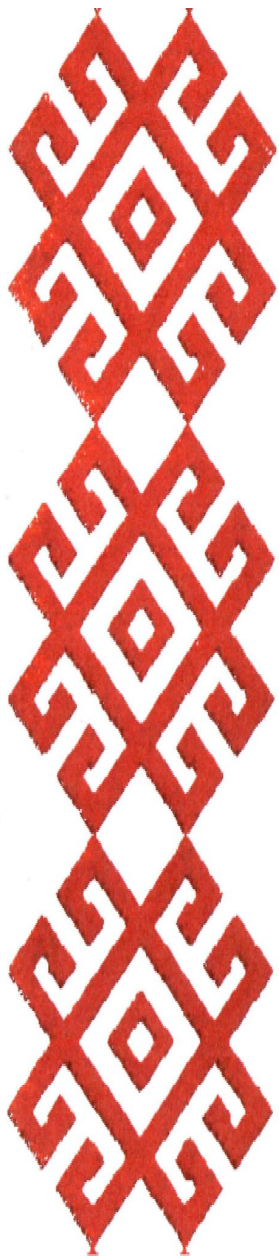
«Жерä» газетын
лымжым сирымашат
со уэм миа

Жера газетын коллектившы

7

Кызыт «Жера» газетышты

редактор пашам В.Е.

Рыбаков ышта.

*Кырык мары газетна
районышты со
лактын шалгыжы,
интересный лижы,
лыдшывла каждый
номерым сусун
вычышты.*

Тау

анжымыланда!